

Procedurebeskrivelse for det Kriminalpræventive tilsyn med dømte udviklingshæmmede

Indhold

Baggrund og formål - procedurebeskrivelsen.....	3
Tilsynets formål	3
Retsgrundlag og kommunens forpligtelser.....	4
Organisering og varighed af tilsyn.....	4
Interne og eksterne samarbejdspartnere	5
Tilsynsfrekvens	6
Ressourceramme.....	6
En sag fra start til slut.....	8
Før dom	8
Anbringelse i varetægtssurrogat	9
Efter dom	10
Tilsynsbesøg	11

Baggrund og formål - procedurebeskrivelsen

Med kommunalreformen fik kommunerne fra 1. januar 2017 til opgave at føre tilsyn med blandt andet voksne domfældte udviklingshæmmede. Tidligere var tilsynsansvaret for målgruppen henlagt til amterne.

Denne procedurebeskrivelse har til hensigt at beskrive de generelle retningslinjer i Horsens Kommune for det kriminalpræventive arbejde med fokus på myndighedsudøvelsen, herunder tilsynsforpligtelsen, i forhold til domfældte udviklingshæmmede. Procedurebeskrivelsen tager blandt andet udgangspunkt i publikationerne; "Kvalitet og retssikkerhed i det tværsektorielle arbejde med sigtede og domfældte udviklingshæmmede – syv vejledende standarder" og "Sigtede og domfældte udviklingshæmmede under kommunalt tilsyn – en håndbog om lovregler og pædagogiske udfordringer". Publikationerne beskriver de formelle retningslinjer for tilsynsopgaven.

Denne procedurebeskrivelse søger i forlængelse heraf at beskrive de lokale procedurer, der aktuelt gør sig gældende i Horsens Kommune.

Tilsynets formål

Det kriminalpræventive tilsyn omfatter sigtede og domfældte udviklingshæmmede over 18 år. Formålet med tilsynet er at sikre, at risikoen for ny kriminalitet bliver så lille som muligt. Der er således først og fremmest et retssikkerhedsmæssigt sigte, hvor det påhviler handlekommunen:

- At føre aktivt tilsyn med den domfældte efter dennes behov
- At minimere risikoen for yderligere kriminalitet
- At sikre, at eventuelle vilkår i dommen (eks. ophold, arbejde og misbrugsbehandling) efterleves eller forsøges efterlevet
- At træffe afgørelser i henhold til dommen
- At samarbejde med statsadvokaten om domfældte i hele domsperioden, hvor statsadvokaten har pligt til at påse, at dommen ikke opretholdes i længere tid end nødvendigt
- At underrette statsadvokaten, hvis tilsynet ikke kan gennemføres.

Derudover ligger der implicit i tilsynsopgaven en behandlingsindsats, der vedrører kommunens rolle i forhold til:

- At iværksætte et socialpædagogisk behandlingsarbejde, der virker så tilpas kriminalpræventivt, at foranstaltningsdommen opretholdes så kort tid som muligt.

Retsgrundlag og kommunens forpligtelser

Det er kommunalbestyrelsen i den domfældtes handlekommune, som er myndighed og ansvarlig for at føre tilsynet i henhold til formålet.

Serviceovens §§ 148, 148 a og retssikkerhedslovens §§ 16 indeholder de almindelige bestemmelser om det driftsorienterede og det personorienterede tilsyn, hvilket gælder sideløbende med det kriminalpræventive tilsyn. Domfældte udviklingshæmmede borgere er omfattet af disse tilsyn på lige fod med andre borgere.

Ifølge retssikkerhedslovens § 16 har kommunen pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver løses. Tilsynet omfatter både indholdet af tilbuddene og den måde, opgaverne udføres på. Efter § 16 a skal kommunalbestyrelsen føre tilsyn med personer med betydeligt og varigt nedsat psykisk funktionsniveau, der i henhold til dom, kendelse, som vilkår for tiltalefrafald eller prøveløsladelse, skal undergives tilsyn af de sociale myndigheder. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om ophold i en boform efter § 108 i lov om social service i henhold til dommen.

Se uddybning af retsgrundlaget i "Sigtede og domfældte udviklingshæmmede under kommunalt tilsyn – en håndbog om lovregler og pædagogiske udfordringer".

Organisering og varighed af tilsyn

Handlekommunen kan organisere sin tilsynsforpligtelse på to måder:

- Ved selv at stå for tilsynet
- Ved at købe sig til den praktiske udførelse af tilsynet hos eksterne leverandører.

Horsens Kommune varetager selv tilsynet. Tilsynsfunktionen kræver viden om de domfældtes adfærd, problematikker, ressourcer og potentialer. Det forudsætter blandt andet kendskab til forskellige socialpædagogiske, psykologiske, psykiatriske og sexologiske behandlingsmuligheder, de juridiske rammer for de forskellige foranstaltningstyper, risikoadfærd mv.

Handlekommunens tilsynsforpligtelse begynder den dag, dommen er endelig. Det vil sige, når ankefristen udløber, eller ankeinstansens afgørelse foreligger. I praksis deltager Horsens Kommunes tilsynsførende ofte i eksempelvis retsmøder, inden der er faldet dom. Og således starter indsatsen inden dommen er endelig. Officielt træder forpligtelsen i kraft, når kommunen som tilsynsmyndighed får tilsendt domsudskriften fra retten eller modtager anmodning fra politimyndigheden om at iværksætte tilsynet. Tilsynsforpligtelsen slutter, når dommen udløber.

Interne og eksterne samarbejdspartnere

At føre tilsyn med dømtede udviklingshæmmede, kræver tæt samarbejde med både interne og eksterne aktører. Uden et tæt samarbejde, er det ikke muligt at leve op til tilsynets formål, "at sikre at risikoen for ny kriminalitet bliver så lille som muligt". Derfor arbejder Horsens Kommunes tilsynsførende tæt sammen med relevante samarbejdspartnere. Hvem det er relevant at arbejde sammen med, varierer fra borger til borger.

Interne samarbejdspartnere:

- Ungeenheden i forbindelse med opfølgning på personlig støtte, økonomisk støtte, uddannelse eller aktivering
- Jobcentret i forbindelse med opfølgning på aktivering/beskæftigelse og økonomisk støtte
- Handicap- og Ældrerådgivningen i forbindelse med at borger ansøger om eller modtager bo støtte, er i botilbud og/eller i støttet beskæftigelse
- Specialvejledningen og Mestringsenheden i forbindelse med at borger er visiteret til personlig støtte og vejledning
- Botilbud, tilsynet har kontakt til støtteperson inden besøg, indhenter status om borger, drøfter planer for udgangstilladelse mv.
- Beskæftigelsestilbud i forbindelse med opfølgning og indhentelse af status
- Center for Socialt Udsatte i forbindelse med at borger skal/er i misbrugsbehandling.

Eksterne samarbejdspartnere:

- Anklagemyndigheden/politiet i forbindelse med at der afgives tilbagemelding vedrørende modtage pligt
- Statsadvokaturen og Samrådet i Viborg i forbindelse med afgivelse af udtalelse om borger eller tilbagemelding hvis tilsynet ikke kan gennemføres mv.
- Domstolene, fordi tilsynet skal deltage i retsmøde som borger er indkaldt til
- Psykiatrisk afdeling i Horsens og Risskov såfremt borger er i behandling, i varetægtssurrogat mv.
- Domfældtes advokat i forbindelse med at sagen skal for domstolene på ny.

Tilsynsfrekvens

Tilsynsførende bør have tæt og kontinuerlig kontakt med den domfældte, så der kan sættes tidligt ind, hvis der er optræk til risikoadfærd. Tidsintervallet for kontakten med den domfældte vil, grundet sagernes diversitet, blive fastlagt efter en konkret vurdering i hver enkelt sag. Eksempelvis kan tilsynsfrekvensen afhænge af, om den domfældte har ophold i en boform eller bor i egen bolig, overholder vilkår i dommen eller har problemer med dette.

Horsens Kommunes sædvanlige tilsynsfrekvens er, fordelt efter boform:

- Borger i eget hjem: 2-5 besøg pr. år
- Borger i botilbud: 1-2 besøg pr. år
- Borger på Kofoedsminde: 1 besøg pr. år.

Af og til har sagerne en uheldig udvikling, så den tilsynsførende må tage affære straks. I disse tilfælde må der flere tilsynsbesøg til end normalt.

I Horsens Kommune varetages tilsyn af udviklingshæmmede domfældte af to medarbejdere, som har tilsyn som en del af deres opgaveportefølje. Tilsynet udføres således sideløbende med medarbejdernes andre opgaver. Antallet af tilsyn pr. borger er prioriteret ud fra den mængde af ressourcer, der er til rådighed, og hvad der synes forsvarligt ud fra faglige hensyn.

Ressourceramme

Ressourcerammen er estimeret på baggrund af en værdistrømanalyse, hvor de tilsynsførende har vurderet tidsforbruget til de enkelte opgaver, som tilsynet normalt udfører i forbindelse med tilsyn, hvad enten borgerne bor i eget hjem, i botilbud eller på Kofoedsminde.¹ Der er ikke taget højde for diverse småhenvendelser og arbejdsgange som fraviger den gængse, minimums sagsgang. Således er det reelle ressourcetræk på de tilsynsførende, i forhold til kriminalpræventivt tilsyn, højere end det estimerede.

Ressourcerammen til opgaver *før* der falder dom, er estimeret på baggrund af en antagelse om, at der hvert år tilgår 1 ny borger, og at 1 borger pr. år kommer i varetægtssurrogat. Mange af de dømte har ikke en længste tid på deres dom, mens andre har en længstetid på 3 til 5 år.

Ressourcerammen til kriminalpræventivt tilsyn *efter* der er afsagt dom, er estimeret ud fra at der årligt føres tilsyn med 12 borgere, fordelt på følgende boformer:

- 1 på Kofoedsminde
- 6 i botilbud
- 5 i eget hjem.

Sondringen mellem boformer er nødvendig, da der bruges forskellige ressourcer til transport.

¹ Se værdistrømanalysen i bilag 2

Værdistrømanalysen og udregning af ressourceforbrug² viser at tilsynsopgaven, totalt set, har et estimeret ressourcetræk på i gennemsnit 9,6 timer pr. uge. Estimatet er udregnet ud fra de tilsynsførendes vurdering af de enkelte opgavers varighed, samt at der er 46 arbejdsuger pr. år. Opgaven er for nuværende delt mellem 2 tilsynsførende, som således hver især, i gennemsnit, arbejder med kriminalpræventivt tilsyn 4,8 timer pr. uge. Ressourceforbrug til tilsynsopgaven varierer fra uge til uge, afhængigt af hvilke opgaver der skal løses.

Som det ses i tabellen, estimeres at de tilsynsførende i gennemsnit bruger 443,4 timer pr. år, og i gennemsnit 9,6 timer pr. uge, på at føre tilsyn med dømte udviklingshæmmede.

Opgaver og aktiviteter	Antal pr. år	Timer pr. år	Timer pr. uge
Før dom alle nye sager	1	15,0	0,3
Varetægtssurrogat	1	0,1	0,0
Efter dom alle nye sager	1	9,0	0,2
Tilsyn Kofoedsminde (1 borger, 1 besøg pr. år)	1	19,5	0,4
Tilsyn Botilbud (6 borgere, 1,5 besøg pr. år)	9	150,8	3,3
Tilsyn eget hjem (5 borgere, 3 besøg pr. år)	15	225,0	4,9
Ad hoc opgaver, fx nye henvendelser		8,0	0,2
Opkvalificering, erfagrunder		16,0	0,3
I alt for alle opgaver og aktiviteter		443,4	9,6

² Se udregning af ressourceforbrug i bilag 1

En sag fra start til slut

For at skabe et bedre overblik over Horsens Kommunes opgaver relateret til tilsyn med udviklingshæmmede, er der udarbejdet et overblik over de arbejdsopgaver der falder før der afsiges dom, se "Før dom", i tilfælde af varetægtssurrogat, se "Anbringelse i varetægtssurrogat", og arbejdsopgaver der knytter sig til effektivering af tilsynsopgaven når dommen er faldet, se "Efter dom - 1. tilsynsbesøg", og ved de efterfølgende tilsyn se "Tilsynsbesøg". Horsens kommunes lokale procedurer relateret til de forskellige opgaver er beskrevet nedenfor.

Før dom

I henhold til retningslinjer på området bør tilsynsmyndigheden være til stede under domsforhandling og afsigelse. Det er anklagemyndigheden, som bør inddrage tilsynsmyndigheden. Forud for dommen kan statsadvokaten indhente en udtalelse fra tilsynsmyndigheden via Samrådet vedrørende voksne udviklingshæmmede lovovertrædere i Midtjylland.

Før dom	Materiale til opgaven
Tilsynet modtager anmodning fra Samrådet vedrørende voksne udviklingshæmmede lovovertrædere i Midtjylland om at afgive udtalelse. Tilsynsførende aflægger besøg hos borger, og afgiver skriftlig udtalelse til Samrådet, som sendes til Samrådet via sikker mail: sikkerjob-velfaerd@viborg.dk	Skabelon til udtalelse
Tilsynet modtager information om retssag Tilsynsførende opretter sag i VITAE under Myndighedsindsats – HPS – rådgivningsteam – tilsyn Foretager ydelsesregistrering; § 16 A Retssikkerhedslov Skriver kort journalnotat Planlægger deltagelse i retsmøde	
Forberedelse til retsmøde Til stede ved domsafsigelse	

Medmindre der afsiges kendelse om varetægtssurrogat har kommunen formelt set ikke flere forpligtelser, før der (eventuelt) afsiges dom.

Anbringelse i varetægtssurrogat

Anbringelse i varetægtssurrogat omfatter den proces, hvor domstolen har afsagt kendelse om at anbringe en borger, som er, eller formodes at være, udviklingshæmmet, i varetægtssurrogat. Politiet har ansvaret for den sigtede i surrogatperioden, men der påhviler også tilsynskommunen forskellige ansvarsområder.

Kommunalbestyrelsen har modtagerpligt.

Varetægtssurrogat	Materiale til opgaven
<p>Tilsynsmyndigheden modtager og læser kendelse fra politiet om varetægtssurrogat</p> <p>Hvis sikret boform, afventer Tilsynsmyndigheden henvendelse fra botilbuddet, hvorefter Tilsynet træffer afgørelse om ophold og egenbetaling iht. kendelsen</p> <p>Hvis ikke sikret boform, samarbejder Tilsynsmyndigheden med sagsbehandler om visitation til egnet boform</p>	
<p>Tilsynsmyndigheden kan modtage oplysninger om borger fra Samrådet. Læser og journaliserer i VITAE</p> <p>Sikrer tydelige rammer ift. borger, ret og pligt</p> <p>Besøger borger som er anbragt i varetægtssurrogat før dommen er afsagt</p>	

Efter dom

Som tilsynsmyndighed har Horsens Kommune modtagerpligt og ansvaret for at effektuere dommen og det kriminalpræventive tilsyn. Den sigtede kan få dom med vilkår til:

- Anbringelse i sikret afdeling
- Anbringelse med mulighed for overførsel til sikret afdeling
- Anbringelse i åben boform
- Tilsyn med mulighed for anbringelse i åben boform
- Tilsyn.

Efter dom – 1. tilsynsbesøg	Materiale til opgaven
<p>Modtager information fra Samrådet om dommen, og journaliserer sagsakter i CSC</p> <p>Modtager og bekræfter anmodning om at føre tilsyn</p> <p>Informerer sagsbehandler om dommen såfremt borger modtager/forventes at modtage støtte fra HÆR</p> <p>Ringer til borger, aftaler tid for et møde</p> <p>Sender sms/brev med mødedato, journaliserer</p>	
<p>Møde med borger og evt. bisidder eller kontaktperson på Tilsynsmyndighedens kontor eller i borgers bolig. Her føres samtale om dommen og dens vilkår, om borgers ret og pligt og tilsynets funktion.</p> <p>Tilsynsførende sikrer, i samarbejde med sagsbehandler, at vilkår/betingelser i dommen bliver iværksat (misbrugsbehandling, støtte, arbejde, ophold mv.)</p> <p>Giver pjece til borger, hvis borger ikke har denne.</p> <p>Hvis samtalen afholdes i botilbud giver tilsynsførende sine kontaktoplysninger til kontaktpersonen der og drøfter muligheder for udgang løbende.</p> <p>Tilsynsførende oplyser borger/bisidder/boform om forventet tilsynsfrekvens</p>	<p>Som tjekliste for samtale anvendes skabelon for udtalelse til Samrådet</p> <p>Pjece fra Socialstyrelsen: Når du er sigtet eller har en dom</p>
<p>Der skrives journalnotat i VITAE efter mødet. Dette sker under " Myndighedsindsats – HPS – Rådgivningsteam - Tilsyn"</p>	<p>Aftale om tilsynsfrekvens</p>
<p>Såfremt borger modtager støtte fra kommunen indgås aftale med sagsbehandler om, at denne skal orientere Tilsynet, såfremt der sker nyt af betydning for dommen og omvendt.</p>	

Tilsynsbesøg

Ved tilsynsbesøg	Materiale til opgaven
<p>Tilsynsførende læser domsafsigelse/kendelse og journal. Indhenter om muligt ny status fra boform, aktivitetstilbud, jobcenter, mentor, kontaktperson mv. og aftaler møde med borger, hvis denne bor selv og med botilbud, hvis borger bor der</p>	<p>Status fra boform, aktivitetstilbud mv. Status fra sagsbehandler i jobcenter</p>
<p>Tilsynsførende aflægger besøg for at høre, hvordan det går med borgeren. Dette bl.a. mhp at forhindre ny kriminalitet. Under besøget indsamles data til brug for den kommende *udtalelse til anklagemyndigheden. Kontaktperson eller mentor høres også /og inviteres evt. med til samtalen – men der samtales også med borger alene.</p> <p>Tilsynsførende følger op på om vilkårene i dommen overholdes. Følger op på hvordan det går med udgang – og lægger en plan for denne sammen med botilbuddet, idet tilsynsførende skal sørge for, at der bliver skabt og udmeldt beslutningsprocedurer om domfældtes friheder.</p> <p>Tilsynsførende støtter op om det rehabiliterende arbejde for at sikre, at dommen ikke opretholdes i længere tid end nødvendigt – og træffer aftale med evt. botilbud, kontaktperson, misbrugscenter mv. om at kontakte Tilsynsførende, hvis domfældte ikke samarbejder omkring den iværksatte indsats</p>	<p>Samrådets skabelon til brug for udtalelse til anklagemyndighed m.fl. (kan hentes på Socialstyrelsens hjemmeside)</p>
<p>Tilsynsførende skriver journalnotat i VITAE efter besøget, og orienterer sagsbehandler og kontaktperson, hvis der er nyt af relevans for støtten til borger</p>	
<p>Som led i den løbende opfølgning på den idømte foranstaltning anmoder Statsadvokaten Samrådet om en årlig udtalelse på den dømtes tilstand og forhold. Til brug for denne anmoder Samrådet den tilsynsførende om at fremsende en udtalelse om den idømte. Denne udtalelse benytter Samrådet til at lave deres indstilling til Statsadvokaten</p> <p>Til brug for udtalelsen kontakter tilsynsførende også politiet for at få afklaret, om der evt. er nye sigtelser på vej ift. den domfældte?</p>	<p>Skabelon: Samrådets udtalelse</p>
<p>Tilsynsførende skriver udtalelse til Samrådet ved udløb af foranstaltning, ændring i dom mv.</p> <p>Tilsynet underretter Statsadvokaten pr. brev, såfremt tilsynet ikke kan gennemføres</p>	